

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Tampereen kaupunginkirjasto

KIRJASTOPALVELUJOHTAJALTA

Vuosi 2021 toi mukanaan monenlaisia muutoksia Tampereen kaupunginkirjastoon. Kirjasto ja työväenopisto siirtyivät vuoden alusta osaksi uutta kulttuurin palveluryhmää omina yksiköinä. Kirjasto- ja kansalaisopistoyksikön johtajana toiminut Pirkko Lindberg siirtyi vuoden alusta tekemään avoimna olevaa kulttuurijohtajan tehtävää ennen eläkkeelle jäämistään, ja minä siirryin palvelupäällikön tehtävästä sijaistamaan kirjastopalvelujohtajaa. Kirjasto työntekijöineen oli minulle hyvinkin tuttu ennestään, sillä olen työskennellyt täällä jo vuodesta 2007.

Aloitimme vuoden alussa organisaation kehittämishankkeen, koska meillä oli tarve tarkastella palveluitamme ja niiden kehittämistä suhteessa kirjastolain uudistukseen ja muuttuneisiin asiakastarpeisiin. Konkreettisia kehityskohteita nousi esiin henkilöstölle järjestetyissä työpajoissa, ja näiden perusteella lähdettiin määrittelemään kirjaston strategisia painopistealueita sekä ydinprosesseja ja palvelukokonaisuuksia. Organisaatorakenteen tarkastelua jatketaan vuonna 2022. Työskentely yhdessä henkilökunnan kanssa on ollut erittäin

palkitsevaa. Uskon että näiden keskusteluiden pohjalta pääsemme rakentamaan organisaation, joka pystyy yhä paremmin vastaamaan asiakkaidemme tarpeisiin ja reagoimaan yhteiskunnan muutoksiin.

Edellisen, hyvin poikkeuksellisen vuoden jälkeen uskalsimme jo odottaa pandemian laantumista ja asteittaista palaamista normaaliin arkeen. Rajoituksia jouduttiin kuitenkin vielä maaliskuussa kiristämään uudelleen, ja pääsyä kirjaston kokoelma- ja oleskelutiloihin sekä omatoimikirjastoihin rajoitettiin pitkälle kevääseen saakka. Lainaus- ja kävijämääriin tulikin lisää pudotusta edelliseen normaaliin vuoteen 2019 verrattuna. Poikkeusaika on vaikuttanut luonnollisesti asiakkaiden kirjaston käytön tapoihin: samalla kun e-aineistot ovat kasvattaneet suosiotaan, myös fyysisen aineiston varaaminen on lisääntynyt merkittävästi. Tämä on näkynyt kirjastossa isosti logistisen työn suhteellisen osuuden kasvuna. Työn sisällöstä on jäänyt pois paljon asioita, joita kaipaamme: tapahtumien, ryhmäkäyntien ja asiakaskohtaamisten määrä on ollut pieni, ja työn tekemisen tavat ovat etä- ja hybridityönkin myötä muuttuneet erittäin paljon. Lämpimät kiitokseni vielä koko henkilökunnalle siitä erinomaisesta työstä mitä näissä vaihtelevissa tilanteissa ja uutta jatkuvasti opetellen olette tehneet!

Tätä kirjoittaessa yhä jatkuvan koronapandemian ovat syrjäyttäneet uutisissa järkyttävät tiedot Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Kirjastojen merkitys kuntalaisten tiedonsaannin, hyvinvoinnin ja kulttuurielämysten välittäjänä korostuu aikana, jolloin maailmantilanteen epävarmuus ja pitkään jatkuneet

rajoitukset verottavat laajasti jaksamista ja hyvinvointia. Henkisen kriisinkestävytyden kannalta kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat äärimmäisen tärkeitä, ja näinä aikoina oikean tiedon saanti ja lähdekriittisyys ovat välttämättömiä. Näiden eteen kirjastossa tehdään päivittäin töitä paitsi huolellisella aineistokokoelman kehittämisellä, myös aktiivisella lukutaidon, medialukutaidon ja kirjastonkäytön opetuksella.

Niina Salmenkangas, kirjastopalvelujohtaja

SISÄLLYS

Kirjastopalvelujohtajalta	2
Pandemia muovasi yhä tilastoja	4
Vuoden huiput	10
Uutta verkkokirjastoa rakentamassa	19
Koronavuosi numero kaksi	20
Uusia avauksia	21
Kirjaston kokoelma	24
Henkilöstö	30
Talous	32
Tapahtumat	33
Toimipaikat	34

PANDEMIA MUOVASI YHÄ TILASTOJA

Toista vuotta jatkuva koronapandemia näkyi selvästi Tampereen kaupunginkirjaston tilastoissa vuonna 2021. Kirjastot olivat koko vuoden avoinna, mutta palveluissa oli runsaasti koronatilanteeseen liittyviä rajoituksia. Myös omatoimiaukioloajat olivat keväällä pois käytöstä. Kirjastoissa oli kävijöitä yhteensä 1,6 miljoonaa, mikä tarkoitti 15,6 prosentin laskua edellisvuodesta. Vilkkaimpia kirjastoja olivat pääkirjasto Metson lisäksi Tesoman ja Sampolan kirjastot. Verkkokäyntien määrä vastaavasti kasvoi selvästi edellisvuodesta.

Lainojen määrä nousi 5,3 prosenttia edellisvuodesta 4,1 miljoonaan. Kasvu selittyi kuitenkin uusintojen lisääntymisellä, sillä ensilainojen määrä laski 1,8 prosentilla. Aineistoa varattiin selvästi aiempaa enemmän: fyysisen aineiston varausmäärät kasvoivat peräti 23 prosenttia edellisvuodesta. Keväällä kirjastojen kokoelmatilat olivat rajoitusten vuoksi kahteen otteeseen suljettuina, ja aineistoa sai lainattavaksi pääasiassa varaamalla.

Ryhmiä palveltiin pandemiatilanne huomioiden sekä paikan päällä kirjastoissa että etäyhteyksien avulla. Koululaisille tarjottiin vinkkausta selvästi edellisvuotta enemmän. Esikoululaisten mediakasvatusta, peruskouluille ja päiväkodeille suunnattua tiedonhankinnan opetusta sekä toisen asteen opiskelijoiden kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta tarjottiin suunnilleen saman verran kuin edellisvuonna.

Ryhmien kirjastokäynnit	ryhmiä	osallistujia
Vinkkaus koululaisille	101	1939
Esikouluryhmien media-kasvatus tietotoreilla	26	229
Tiedonhankinnan opetus (peruskoulu ja päiväkotit):	108	2475
Kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus (toinen aste):	33	669

KOKONAISLAINAUS LAINAUSPAIKAN MUKAAN v. 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos 21/20	Muutos 21/17
Pääkirjasto	1 462 049	1 642 104	1 603 363	1 239 088	1 201 521	-3,0	-17,8
Kirjastoautot	281 359	271 502	294 947	217 955	216 448	-0,7	-23,1
Koukkuniemi	-	-	20 195	7 773	9 173	18,0	-
Lähikirjastot	2 817 944	2 764 014	2 823 631	2 310 144	2 577 057	11,6	-8,5
Kaakkoinen alue	779 301	732 761	718 067	560 142	576 361	2,9	-26,0
Hervanta	549 523	497 385	469 713	359 718	350 514	-2,6	-36,2
Kaukajärvi	229 778	235 376	248 354	200 424	225 847	12,7	-1,7
Eteläinen alue	868 955	842 921	819 987	713 791	860 390	20,5	-1,0
Härmälä	93 432	87 326	58 280	47 973	95 795	99,7	2,5
Koivistonkylä	95 834	119 022	158 285	133 441	134 658	0,9	40,5
Nekala	60 740	60 789	5 013	14 928	58 369	291,0	-3,9
Peltolampi	49 431	49 338	42 180	39 257	52 418	33,5	6,0
Sampola	569 518	526 446	556 139	478 192	519 150	8,6	-8,8
Läntinen alue	580 441	581 726	624 365	495 066	539 726	9,0	-7,0
Lielähti	364 883	365 552	344 213	270 103	291 161	7,8	-20,2
Tesoma	215 558	216 174	280 152	224 963	248 565	10,5	15,3
Koillinen alue	589 247	606 606	641 107	533 372	591 407	10,9	0,4
Kämmenniemi	45 382	41 147	43 670	31 472	29 670	-5,7	-34,6
Messukylä	208 220	184 979	196 274	175 440	199 492	13,7	-4,2
Koilliskeskus	322 499	367 215	386 508	315 468	350 032	11,0	8,5
Terälahti	13 146	13 265	14 655	10 992	12 213	11,1	-7,1
Kirjaston kotipalvelut	146 287	141 618	139 635	124 411	104 717	-15,8	-28,4
Yhteensä	4 707 639	4 842 148	4 866 767	3 891 598	4 099 743	5,3	-12,9
E-kirjalainaus*	29 625	37 645	60 277	87 169	88 517	1,5	198,8
Fyysinen ja e-lainaus yht.	4 737 264	4 879 793	4 927 044	3 978 767	4 188 260	5,3	-11,6
E-kirjojen käyttökerrat (lainaus)	25 478	35 878	60 277	85 175	88 517	3,9	247,4

Kirjaston toimipisteissä on ollut koronan vuoksi aukiolorajoituksia 21.12.2020 - 31.5.2021: omatoimi-kirjastot olivat suljettuina, eivätkä kirjastoautot kulkeneet kouluilla ja päiväkodeilla. Rajoitusten vuoksi 8.3.-9.5.2021 oli mahdollista vain varausten nouto. Kokoelmatilat ja lehtisalit avattiin 10.5.2021 alkaen, kokoustilat ja harrastustilat 24.5.2021 alkaen. Omatoimikirjastot, ml. Koukkuniemen kirjasto avattiin jälleen 1.6.2021.

* E-kirjalainaus laskettu PIKI-kirjastojen e-kirjalainauksesta asukasluvuosuuden mukaan. Mukana e-kirjapalvelut Ellibs, OverDrive ja Naxos Spoken Word.

LAINAAJAT JA KÄVIJÄT	2017	2018	2019	2020	2021	MUUTOS % 2021/2020
Pääkirjasto	720 594	772 413	811 179	542 643	450 198	-17,0
Kirjastoautot	94 913	86 350	94 607	61 339	52 107	-15,1
Koukkuniemi				4 230	9 089	114,9
Lähikirjastot	1 650 767	1 731 767	1 873 871	1 245 767	1 017 725	-18,3
Kaakkoinen alue	448 852	413 592	437 576	264 703	197 249	-25,5
Hervanta	341 084	302 526	319 352	191 536	130 006	-32,1
Kaukajärvi	107 768	111 066	118 224	73 167	67 243	-8,1
Eteläinen alue	522 753	509 695	462 652	335 700	265 709	-20,8
Härmälä	54 125	51 816	30 608	26 000	26 745	2,9
Koivistonkylä	60 531	61 076	79 926	48 370	36 686	-24,2
Nekala	37 370	34 297	-	7 048	18 231	158,7
Peltolampi	47 301	45 139	32 563	24 008	27 646	15,2
Sampola	323 426	317 367	319 555	230 274	156 401	-32,1
Läntinen alue	305 320	432 348	592 679	386 094	325 511	-15,7
Lielähti	200 376	194 343	198 853	128 183	115 536	-9,9
Tesoma	104 944	238 005	393 826	257 911	209 975	-18,6
Koillinen alue	373 842	373 308	380 964	255 040	220 167	-13,7
Kämmenniemi	32 598	34 767	41 457	18 656	15 507	-16,9
Messukylä	85 630	81 823	94 956	68 071	61 009	-10,4
Koilliskeskus	248 052	247 704	232 295	161 797	137 431	-15,1
Terälahti	7 562	9 014	12 256	6 516	6 220	-4,5
Kirjaston kotipalvelut						
Tietoyhteisk.palvelut	97 129	94 718	89 216	59 870	47 147	-21,3
Hervannan tietotori	42 063	44 831	45 586	31 910	27 207	-14,7
Sampolan tietotori	55 066	49 887	43 630	27 960	19 940	-28,7
Yhteensä*	2 563 403	2 685 248	2 868 873	1 909 619	1 567 177	-17,9
Käyntiä/asukas	11,2	11,6	12,2	8,0	6,5	-18,8
Lainaaajat yhteensä	93 489	93 976	94 946	87 061	79 575	-8,6
Lainaaajia asukkaista	40,95 %	40,53 %	40,36 %	36,56 %	33,02 %	

Kirjaston toimipisteissä on ollut koronan vuoksi aukiolorajoituksia 21.12.2020 - 31.5.2021: omatoimikirjastot olivat suljettuina, eivätkä kirjastoautot kulkeneet kouluilla ja päiväkodeilla. Rajoitusten vuoksi 8.3.-9.5.2021 oli mahdollista vain varausten nouto. Kokoelmatilat ja lehtisalit avattiin 10.5.2021 alkaen, kokoustilat ja harrastustilat 24.5.2021 alkaen. Omatoimikirjastot, ml. Koukkuniemen kirjasto avattiin jälleen 1.6.2021.

* Kävijälaskennassa on tässä tilastovertailussa siirrytty käyttämään eri tekniikkaa 1.1.2021 alkaen kaikkialla paitsi pääkirjasto Metsossa ja Lielahden kirjastossa, minkä vuoksi kävijämäärien lasku näyttää todellista suuremmalta (todellinen muutos arviolta -15,6 %).

VUODEN HUIPUT

Kirjastoauto Kosmos aloitti ajon

Tampereen kaupunginkirjaston uusi kirjastoauto otettiin käyttöön tammikuussa. Samalla kirjasto käynnisti kaikille avoimen kilpailun kirjastoauton nimestä. Verkossa toteutettuun kilpailuun saatiin 237 vastausta, minkä jälkeen kirjaston henkilökunnasta koostuva raati kävi ehdotukset läpi. Harkinnan jälkeen raati valitsi avaruusteeman mukaisesti kuvitetulle autolle nimen Kosmos.

Kosmos-kirjastoauton kuvituksen on suunnitellut graafinen suunnittelija, kuvittaja ja lastenkirjailija Nora Surojegin. Myös lapset olivat mukana auton suunnittelussa, sillä 4.-luokkalaisten vaikuttamispäivillä yli 800 Tampereen alueen nelosluokkalaista piirsi ja kuvaili unelmiensa kirjastoauton. Uuteen autoon valittiin monessa suunnitelmassa toivottu avaruusteema, joka kutsuu mukaan huimiin tarinoihin. Kosmos on varustettu pyörätuolinostimella, ja se on aiempia kirjastoautoja muunneltavampi. Kirjastoautossa on muun muassa siirrettäviä hyllykalusteita, sähkökäyttöinen valkokangas ja äänentoistolaitteet.

Niina Salmenkangas aloitti kirjastopalvelujohtajana

Tampereen kaupungin kirjastopalvelujohtajana aloitti 20. syyskuuta filosofian maisteri Niina Salmenkangas, joka oli tehtävässä viransijaisena jo vuoden 2021 alusta alkaen. Aiemmin Salmenkangas työskenteli Tampereen kaupunginkirjastossa palvelupäällikkönä vastuualueenaan lasten ja nuorten palvelut sekä musiikki- ja lehtipalvelut. Salmenkangas on myös koordinoinut lastenkirjastotyön kehittämistä Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa.

Kirjastopalvelujohtaja johtaa Tampereen kaupungin kirjastopalveluiden toimintaa, taloutta ja henkilöstöä. Tampereen kaupungin kirjastoverkossa on 15 kirjastoa: pääkirjasto Metso, neljä aluekirjastoa ja 10 lähikirjastoa. Lisäksi kirjastopalveluja täydentävät kaksi kirjastoautoa, kotipalvelu sekä laajat omatoimiaukiolot lähikirjastoissa. Kirjastopalveluissa työskentelee noin kaksisataa henkilöä. Kirjastopalvelut ovat osa sivistyspalvelujen kulttuurin palveluryhmää.

Kirjaston raati piti monen ehdottamaa Kosmos-nimeä helppokäyttöisenä ja sympaattisena nimenä, joka sopii hyvin pariin toiselle kirjastoautolle Kustaalle. Lisäksi Kosmos, järjestäytynyt maailmankaikkeus, käy merkitykseltään hyvin kirjastoauton nimeksi.

Metso STUDIO vei tapahtumat verkkoon

Keväällä virtuaalista tapahtumatarjontaa lähdettiin rakentamaan uudella tavalla. Pääkirjasto Metson pohjakerrokseen rakennettiin uusi Metso STUDIO, johon hankittiin uutta suorien lähetysten ja videoiden tekoon tarvittavaa kuvauskalustoa ja muuta välineistöä. Metso STUDIO oli kirjastolta iso satsaus, joka hyödyttää kirjaston tapahtumia ja muuta toimintaa korona-ajan jälkeenkin.

Verkkoon tuotettavien sisältöjen merkitys kasvoi selvästi korona-aikana, kun kaikki paikan päällä kirjastoissa järjestettävät tapahtumat olivat korona-

tilanteen vuoksi tauolla. Vaikka varsinainen studio sijaitsee pääkirjastossa, verkkosisältöjen suunnitteluun, tuottamiseen ja toteuttamiseen osallistuu työntekijöitä kaikista kirjastoista. Toimintaa vetävät av-koordinaattori ja sisältötiimi.

Metso STUDIO -vieraksi saatiin heti keväällä muun muassa Finlandia-voittajat Anni Kytömäki ja Anja Portin sekä musiikin puolelta Jukka Nousiainen ja kumpp., Arppa sekä Ursus Factory.

Hervannan kirjastossa muutoksia

Hervannan kirjastossa tehtiin kesällä muutostöitä. Kirjaston lehtilukusali ja tietotori siirrettiin kirjaston ensimmäisestä kerroksesta toiseen kerrokseen. Kirjaston ensimmäiseen kerrokseen vapautuneeseen tilaan remontoitiin kokoontumistiloja hervantalaisten käyttöön.

Hervannan kirjastossa koettiin muutoksia myös henkilöstön osalta, kun pitkäaikainen aluekirjastonjohtaja Marjut Pohjalainen eläköityi syksyllä.

Pirkanmaan kirjoituskilpailu täytti 70 vuotta

Maineikas Pirkanmaan kirjoituskilpailu järjestettiin jo 70. kertaa. Kilpailun tarkoituksena on tukea uusia lahjakkaita kirjoittajia ja tarjota heille mahdollisuus saada tekstejään julkisuuteen. Kilpailuun voivat osallistua Pirkanmaan alueella asuvat, työskentelevät tai opiskelevat kirjoittajat, jotka eivät ole julkaisseet kaunokirjallista teosta tai omakustannetta.

Juhlavuoden kunniaksi kilpailua uudistettiin monen osallistujan toiveiden mukaisesti, ja kilpailutöitä oli ensimmäistä kertaa mahdollista toimittaa myös sähköisesti. Tekstejä jätettiin kilpailuun poikkeuksellisen paljon: yhteensä 439 kpl. Proosaa näistä oli 260 kappaletta ja lyriikkaa 179. Sähköisesti palautettiin 369 kilpailutöitä ja paperisina 71.

Proosasarjan voittoon ylsi ikäalislainen Hanna-Kaisa Kärpinlehto ja lyriikkasarjan tamperelainen Liina Sointu. Kummankin sarjan voittajat palkittiin 1 000 euron rahapalkinnolla. Valinnat teki kilpailun palkintolautakunta, johon kuuluivat näytelmäkirjailija, ohjaaja Sirkku Peltola, runoilija, kääntäjä Pekka Kytömäki, kirjailija, käsikirjoittaja Johanna Sinisalo ja dosentti, tietokirjailija Olli Löytty.

Vuoden lukuteko

Pirkanmaan kirjastot julkistivat PIKI-päivänä 23. syyskuuta uuden Vuoden lukuteko -palkinnon saajat. Jokaisessa Pirkanmaan kunnassa palkittiin henkilö tai ryhmä, joka on tehnyt tärkeää työtä lukemisen edistämiseksi. Palkinto voitiin myöntää mille tahansa kirjaston ulkopuoliselle taholle.

Tampereen kaupunginkirjasto valitsi Vuoden lukuteko -palkinnon saajaksi Hilka Jouttijärven, joka toimii ääneen lukijana Tampereen kaupunginkirjaston kotipalvelut -osaston koordinoimassa Luen Sinulle -toiminnassa. Hilka käy lukemassa ikäihmisten päiväkeskuksissa ja korona-aikana hän on tehnyt myös virtuaalisia lukutuokioita. Jouttijärvi palkittiin kukkakimpulla, kunniakirjalla ja Metso-korulla.

Tampere-lukuhaaste

Pääkirjasto Metson tietopalvelussa kehitettiin asiakastoiveen innoittamana Tampere-aiheinen lukuhaaste, jota suorittamaan haastettiin kaikki Tampereen-ystävät. Lukuhaasteen voi mitoittaa oman lukukunnan ja -innon mukaisesti joko lukemalla jokaiseen 25 kohtaan sopivan teoksen tai suorittamalla vähintään 10 haasteen kohtaa.

Haaste on ajaton, mutta kesän ajan asiakkaiden oli mahdollista palauttaa lukuhaastekuponki kirjastoon ja osallistua Tampere-aiheisten palkintojen arvontaan. Haasteen eri kohtiin sopivaa luettavaa suositeltiin kirjastojen aineistonäyttelyissä ja sosiaalisessa mediassa. Syksyllä kupongin palauttaneiden kesken arvottiin legoista koottavia Näsinneuloja ja ratikoita sekä Tampere-suklaata. Lisäksi verkkosivuille koottiin lukuhaasteen suorittaneiden kirjavinkkejä haasteen eri kohtiin innoitukseksi haasteen tuleville suorittajille.

Lukuhäiriötä

Vuoden aikana aloitettiin myös uusi Lukuhäiriötä-ohjelmasarja verkossa. Lukuhäiriötä on Tampereen kaupunginkirjaston uusi kirjallisuushjelmasarja, jossa on tarjolla niin keskustelevaa kirjallisuussuhdeterapiaa kuin lukemisen vianetsintä- ja korjausvinkkejäkin.

Ensimmäisissä jaksossa pureuduttiin kirjaston henkilökunnan johdolla e-kirjoihin ja lukemiseen yhteisöllisenä toimintana sekä pohdittiin, onko kirjalla sukupuolta. Lukuhäiriötä-jaksot ovat katsottavissa Tampereen kaupunginkirjaston YouTube-kanavalta.

**UUSI
piki.fi**

UUTTA VERKKOKIRJASTOA RAKENTAMASSA

Kirjaston verkkopalveluilla piti kiirettä rakentaessa uutta PIKI-verkkokirjastoa, joka räätälöitiin Kansalliskirjaston tarjoaman Finna-alustan päälle. Hankkeen taustaksi analysoitiin aiempia asiakaspalautteita ja verkkokirjastoa koskevia chat-kysymyksiä sekä tutustuttiin muiden kirjastojen Finna-toteutuksiin ja Finnasta tehtyihin selvityksiin.

Uudistetussa verkkokirjastossa aineistoja tuodaan esiin aikaisempaa visuaalisemmin. Mukana palvelussa on parhaimmat verkkokirjastosta tutut ominaisuudet hakuvahteineen ja suosikkilistoineen, ja mukaan on tuotu joukko uusia toiminnallisuksia. Palvelussa voi esimerkiksi liittää koko perheen kirjastokortit samaan asiakastiliin, jolloin lainojen eräpäivistä on helppo pysyä kärryllä. Verkkokirjastoa voi käyttää sujuvasti mobiililaitteella, ja palvelussa on mukana sähköinen kirjastokortti. Uudessa verkkokirjastossa on myös kattavat selaustoiminnot, ja aineistoja voi selata muun muassa kirjastoluokituksen mukaisesti.

Kesäkuussa uudistunut PIKI-verkkokirjasto avattiin vanhan verkkokirjaston rinnalle koekäyttöön osoitteeseen piki.finna.fi. Koekäytön aikana asiakkailta kerättiin palautetta uuden verkkokirjaston toiminnasta, ja sen kehittämistä jatkettiin palautteen pohjalta.

Viimeistelyvaiheessa muokattiin esimerkiksi ulkoasuun liittyviä seikkoja, tarkennettiin ohjeita sekä parannettiin aineiston löydettävyyttä muun muassa nostamalla pelit ja sarjakuvat paremmin esiin. Uudesta verkkokirjastosta saatiin paljon hyvää palautetta. Virallisesti uusi verkkokirjasto otettiin käyttöön helmikuussa 2022. Tällöin mukaan oli saatu esimerkiksi verkkomaksutoiminto, joka vielä koekäyttöversiossa puuttui.

KORONAVUOSI NUMERO KAKSI

Vuoteen 2021 lähdettiin kirjastoissa tiukasti rajoite-
tuin palveluin heikentyneen koronatilanteen vuoksi.
Alkuvuodesta kokoelma- ja oleskelutilat oli suljettu.
Varausten nouto, lainojen palautus sekä asiakas-
koneiden, tulostimien ja kopiokoneiden lyhytaikainen,
15 minuutin, käyttö oli mahdollista. Lisäksi asiak-
kaat pystyivät lainaamaan rajatusta kokoelmasta:
useimmissa kirjastoissa lainausalueelle tuotu pieni
valikoima esimerkiksi uutuuksia.

Tammikuun puolivälistä alkaen asiakkaat pääsivät
hakemaan itse hyllyistä lainattavaa. Maaliskuussa
rajoituksia jouduttiin kuitenkin jälleen tiukentamaan
ja myös kokoelmatilat sulkemaan uudelleen asi-
akkailta. Toukokuussa avattiin ensin kokoelma- ja
oleskelutilat ja loppukuusta päästiin lopulta kohti
normaalitilannetta, kun myös valtaosa varattavista
tiloista ja laitteista otettiin käyttöön ja asiakaskoneilta
poistettiin käyttöaikarajoitukset. Turvaväleistä hu-
lehdittiin kuitenkin tarkasti ja harrastustilojen yhtäai-
kaisia käyttäjämääriä rajattiin korkeintaan kahteen
kaverukseen tai yhteen perheeseen.

Kesällä ja alkusyksystä koronatilanne oli rauhallinen,
ja yhä useampi oli saanut koronarokotesuojan. Oma-
toimiaukioloajat voitiin ottaa käyttöön ja harrastusti-
lojen käyttäjämäärärajoitukset poistaa. Etätöystä siir-
ryttiin hybridimalliin eli lähi- ja etätöön vuorotteluun.
Tapahtumiakin järjestettiin pääasiassa hybridimallilla,
mikä mahdollisti suuremmat osallistujamäärät ja esti
sen, ettei huonontunut koronatilannekaan peruisi
tapahtumia kokonaan.

Kirjastoissa seurattiin kuitenkin edelleen tarkasti
viranomaisten ja kaupungin ohjeistuksia. Loppuvuo-
desta koronartuntaluvut alkoivatkin jälleen hälyttä-
västi nousta, ja aluehallintovirasto asetti joulukuussa
Pirkanmaalle uusia rajoituksia. Tapahtumissa otettiin
käyttöön koronapassi, luku- ja työskentelytiloissa
harvennettiin asiakaspaikkoja entisestään ja har-
rastustiloissa palattiin rajoitettuihin käyttäjämääriin.
Koronapassi jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi kokeiluksi
viruksen levitessä yhä vauhdikkaammin, ja jo ennen
jouluu kaikki tapahtumat ja opastukset paikan päällä
kirjastoissa peruttiin. Uuteen vuoteen lähdettiin
valitettavasti samanlaisissa tunnelmissa kuin vuotta
aiemminkin.

UUSIA AVAUKSIA

Bändipajan rakennus alkoi

Bändipaja-projekti käynnistyi elokuussa, kun Metson
musiikkiosaston entistä työhuonetta alettiin remon-
toida uusiksi harrastustiloiksi ja projektisuunnittelija
Kalle Lehtinen aloitti työt. Syksyn aikana projektissa
tehtiin taustaselvityksiä ja vierailtiin Helsingissä,
Lahdessa ja Espoossa tutustumassa, kuinka harras-
tustilat ja studiot on toteutettu muissa kirjastoissa.
Loppusyksystä hankkeessa keskityttiin laitekartoituk-
seen ja -hankintoihin.

Uutta bändipajaa suunniteltiin vahvasti yhdessä
kuntalaisten kanssa. Syys-lokakuussa heidän mieli-
pitään ja toiveitaan uusista harrastustiloista kartoit-
ettiin laajalla kyselyllä, johon saatiin 105 vastausta.
Lisäksi joulukuussa järjestettiin erillinen verkkokysely
uusien tilojen nimistä. Saatujen ehdotusten joukosta
nimiksi valikoituivat Soundi ja Visio.

Remontti viivästyi noin viidellä viikolla, minkä vuoksi
tilaa päästiin varustelemaan hankitulla laitteistolla
vasta joulukuun loppupuolella.

*Aluehallintoviraston tuella rahoitettu hanke
elokuu 2021-huhtikuu 2022.*

Hyviä peliliikkeitä PIKI-kirjastoissa

Toukokuussa alkaneen Hyvä peliliike – PIKEN pelikulttuuri nextille levelille -hankkeen tavoitteena on muun muassa jatkaa peliosaamisen ja yhteistoiminnan edistämistä alueella tehostamalla Alueellisen kehittämiskirjaston koulutusten luomaa pohjaa, kehittää pelikokoelmia asiakastarpeista lähtien sekä avata pelisisältöjä ja suunnitella uusia tapoja pelitapahtumien järjestämiseen. Tampereen kaupunginkirjastolla on hankkeessa kolmen kuukauden ajan yksi osa-aikainen työntekijä ja ohjausryhmä.

Hyvä peliliike -hankkeen kick-off tilaisuus järjestettiin kesäkuussa Museokeskus Vapriikissa. Projektin ensimmäiset koulutustapahtumat ja yleisötapahtumat järjestettiin Kansallisella Peliviikolla marraskuussa. Hanke jatkuu myös koko seuraavan vuoden.

Aluehallintoviraston tuella rahoitettu hanke toukokuu 2021 - joulukuun 2022.

Nuorten ääni kuuluviin lukemisen trendivallankumouksella

Lukemisen trendivallankumous -hankkeessa yläkouluikäiset nuoret pääsivät kerran viikossa kokoontuvan harrasteryhmän kautta suosittamaan muille nuorille kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä harjoittelemaan mediasisältöjen tuottamista erilaisille some-kanaville. Hanketta ja Nuorten mediaryhmää pyöritti projektisuunnittelija Ilkka Valpasvuo, ja se toteutettiin yhteistyössä Tampereen Nuorisopalveluiden ja Juhannuskylän koulun kanssa.

Nuorten mediaryhmäksi nimetty ryhmä aloitti syyskuussa 2021, kun ryhmään oli saatu viestintäkanavien, koulujen ja nuorisotoimijoiden kautta saatu rekrytoitua kiinnostuneita nuoria. Heidän kanssaan perehdyttiin muun muassa lukuvinkkaukseen, kuvankäsittelyyn, toimittamiseen, videoeditointiin, taittoon ja käsikirjoittamiseen. Nuorilta nousseita vinkkejä tehtiin muutamia, mutta nopeasti selkiytyi, että yhdessä tehtävä toimituksellinen työ antaisi paremmin pohjaa osaamiseen. Tämän takia keväällä 2022 päätettiin painottaa toimituksellisuutta.

Harrasteryhmä teki sisältöjä muun muassa Mary Shelley'n Frankensteinista, Haloo Helsingin Älä pelkää elämää -levystä ja Tampereen Työväen Teatterin Poikakoodi-näytöksestä. Keväällä 2022 sukeltaan muun muassa podcastien tekoon ja tubetukseen.

Aluehallintoviraston tuella rahoitettu hanke elokuun 2021 - toukokuun 2022.

KIRJASTON KOKOELMA

Kirjastoaineiston hankintaan oli taloussuunnitelmassa vuoden alussa 1 390 000 euroa, mikä oli täsmälleen sama kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 hankittiin kirjoja ja muuta aineistoa yhteensä 69 146 kappaletta, mikä oli noin 1 570 kappaletta enemmän kuin edellisvuonna.

Aineistorahan käyttö	2021	2020
Kirjat, nuotit, kuva- ja äänitallenteet	72,3 %	76,1 %
lehdet	15,8 %	13,3 %
verkkoaineisto, e-kirjat ja e-lehdet	11,9 %	10,7 %

Edellisvuoteen verrattuna painotus verkko- ja e-aineistoihin jatkui edelleen. Mainittujen aineistojen osuus käytetystä määrärahasta on kasvanut selvästi viime vuosina, ja tarjontaa pyritään myös kasvattamaan hankkimalla uusia e-palveluita. Samoin lehtiin käytetyn rahamäärän osuus kasvoi, vaikka tilatut vuosikertamäärät ovatkin vähentyneet. Kasvu johtuu lehtien huimasta hinnannoususta. Hankitun fyysisen aineiston kappalemäärät ovat vähentyneet selvästi. Poikkeuksena tähän: kirjoja on hankittu yli 4 000 nidettä enemmän kuin vuonna 2020, ja samoin digitaalisia pelejä sekä ”muuhun aineistoon” sisältyviä lautapelejä on hankittu kappalemääräisesti enemmän kuin edellisenä vuotena.

Hankittu kirjallisuus jakaantui alla olevan taulukon mukaisesti aikuisten kauno- ja tietokirjallisuuden sekä lasten kauno- ja tietokirjallisuuden kesken. Tarkasteltaessa jakautumia prosentiosuuksien perusteella voi havaita, että kovin suuria muutoksia edellisvuoteen ei ole tapahtunut. Ainoa selvä muutos on lasten tietokirjallisuuden hankintojen huomattava pienentyminen.

Hankinta aineistolajeittain	2021		2020	
	kpl	%	kpl	%
Kirjat, kartat	61 218	75,8	57 205	76,4
Nuotit, partituurit	517	0,6	820	1,1
Musiikkiäänitteet	2 510	3,1	2 942	3,9
Muut äänitteet	174	0,2	754	1,0
Dvd- ja Bly-ray-levyt	1 129	1,4	1 482	2,0
Lehdet (vuosikerrat)	1 468	1,8	1 482	2,0
Muu aineisto	474	0,6	424	0,6
Verkkoaineistot	20	0,0	20	0,0
e-kirjat ja e-äänikirjat	12 636	15,7	9 177	12,3
digitaaliset pelit	594	0,7	534	0,7
Yhteensä	80 740	100,0	74 840	100,0

Kauno- ja tietokirjat	2021		2020		Muutos
	kpl	%	kpl	%	
Kaunokirjallisuus, aikuiset	16 393	26,8	15 249	26,7	7,5
Kaunokirjallisuus, lapset	26 711	43,7	23 475	41,2	13,8
Tietokirjallisuus, aikuiset	15 259	25,0	13 948	24,5	9,4
Tietokirjallisuus, lapset	2 757	4,5	4 346	7,6	-36,6
Yhteensä	61 120	100,0	57 018	100,0	7,2

Kirja-aineiston hankinta kielittäin 2021 ja 2020

	2021		2020	
	kpl	%	kpl	%
Suomenkieliset	54 038	88,4	50 182	88,0
Ruotsinkieliset	639	1,0	672	1,2
Englanninkieliset	3 933	6,4	3 981	7,0
Muut kielet	2 510	4,1	2 183	3,8
Yhteensä	61 120	100,0	57 018	100,0

Hankittujen kirjojen kielen mukainen jakauma säilyi myös lähes ennallaan. Aiemmilta vuosilta tuttu muutos oli suomenkielisen aineiston osuuden pieneneminen, joka näyttäisi nyt taas kääntyneen kasvuun. Myös muun kielisten kirjojen määrät lisääntyivät, mutta englannin- ja ruotsinkielisen kirjallisuuden osuudet pienenevät muutamilla kymmenillä niteillä. Noin 12 prosenttia hankituista kirjoista on muuta kuin suomenkielistä kirjallisuutta.

PIKI-kirjastojen varatuin kirja vuoden 2021 lopussa oli Lucinda Rileyn Oliivipuu, josta oli 1 008 varausta. Kymmenen varatuimman kirjan listaa hallitsivat nyt naiskirjailijat, sillä vain Seppo Jokisen dekkari ja Jukka Viikilän Finlandia-kirjallisuuspalkinnon voitto-ote olivat päässeet listalle. Edelleen suorasanainen kertomakirjallisuus oli vahvasti edustettuna listalla ja aiempiin vuosiin verrattuna niin elämäkertojen ja dekkareiden suosio on edelleen vähentynyt.

Kuten monena vuotena aiemminkin, Seppo Jokisen dekkari oli aikuistenosastojen lainatuin kirja vuonna 2021. Ykkössijaa piti Pisara vedessä -dekkari. Lastenosastojen eniten lainattu oli jälleen Aino Havukaisen ja Sami Toivosen kirja ja tänä vuonna Tatu ja Patu: kovaa menoa kiskoilla. Kymmenen lainatuimman lastenkirjan listalle ei nyt päässyt mitään muita kirjoja kuin Tatun ja Patun seikkailut.

Kokoelmat

Kirjaston kokoelmat pienenivät noin 10 500 teoksella (noin 1 prosentilla). Kirjoja oli 3,1 kappaletta kaupungin asukasta kohti.

Suomenkielisiä kirjoja kokoelmasta oli 90,3 prosenttia, ruotsinkielisiä 1,5 prosenttia ja vieraskielisiä 8,2 prosenttia. Kaikkiaan kirjakokoelmassa oli aineistoa 142 eri kielellä vuonna 2021.

Kokoelmista poistettiin 2021 vanhentuneina tai loppuun kuluneina 79 831 teosta, mikä oli noin 11 000 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kirjaston kokoelmat	2021	2020	Muutos
	kpl	kpl	%
Kirjat yhteensä	757 907	766 086	-1,1
Nuotit ja partituurit	32 156	32 746	-1,8
Musiikkiäänitteet	69 970	69 643	0,5
Muut äänitteet	20 342	22 143	-8,1
Kuvatallenteet	36 323	38 626	-6,0
e-kirjat, digit.pelit, elektr.ain.	13 324	11 510	15,8
Muut aineistot	4 460	4 236	5,3
Yhteensä	934 482	944 990	-1,1

Lehdet

Sanoma- ja aikakauslehtien kokoelmat ovat huomattavasti pienentyneet, koska monet tilatut lehdet ovat lakanneet ilmestymästä. E-lehtipalvelujen kautta pyritään tarjoamaan mahdollisimman laajat lehti-kokoelmat kaikissa Tampereen kaupunginkirjaston toimipisteissä. E-lehtiä ei ole huomioitu taulukossa.

Lehdet	2021	2020	Muutos
	vuosikerrat	vuosikerrat	%
Sanoma-lehdet	186	197	-5,6
Aikakauslehdet	1 248	1 285	-2,9

Kaukopalvelu

Vuoden 2021 sekä kauko- että seutulainojen määrät ovat selvästi suurempia kuin vuonna 2020, vaikka koronavirus kiusasi edelleen kirjastopalveluja. Vuonna 2005 PIKI-verkkokirjastossa otettiin käyttöön seutulainaus. Vähitellen kirjastojen kaukolainat ovat muuttuneet lähes täysin seutuvarauksiksi ja -lainoiksi, ja siksi ne molemmat esitellään tässä samassa kaukolainatilastossa.

Saadut kaukolainat	2021	2020	Muutos %
seutulainat	64 451	47 896	34,6
kaukolainat	2 214	2 141	3,4
yhteensä	66 665	50 037	33,2

Lähetetyt kaukolainat

seutulainat	98 398	78 628	25,1
kaukolainat	1 810	1 710	5,8
yhteensä	100 208	80 338	24,7

E-aineistojen käyttö tasaantui

PIKI-kirjastoissa e-kirjalainaus kasvoi vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna 2,3 prosenttia. Edellisvuoden kaltaisia, pitkälti kirjastojen sulusta johtuneita piikkejä e-aineistojen käytössä tai lainauksessa ei nähty. Lainoista hieman yli puolet oli äänikirjoja, ja erityisesti suomenkieliset äänikirjat olivat suosittuja. E-kirjoja luettiin ja kuunneltiin mieluiten e-kirjapalveluiden omissa sovelluksissa: kotimaisia e-kirjoja sisältävän Ellibsin sovellusta käytti 52 prosenttia e-kirjalainajista ja englanninkielisiä e-kirjoja tarjoavan OverDriven Libby-sovellusta peräti 68 prosenttia lainajista.

E-lehtipalveluissa kirjastoissa käytettävien eMagz ja ePress -palveluiden käyttö väheni, mutta keväästä 2020 asti myös etäkäytössä olleen ulkomaisia sanoma- ja aikakauslehtiä sisältävän PressReader-palvelun käyttö sen sijaan kasvoi 29 prosenttia. Palvelun etäkäyttö kasvoi peräti 66 prosenttia.

PIKI-kirjastojen e-kirjat	2021	2020	Muutos
E-kirjalainat	190 785	186 566	+2,3
Kokoelmat	12 636	9 176	+37,7
Hankinnat	8 894	7 194	+23,6

Lainatuimmat e-kirjat

• Miika Nousiainen: Pintaremontti	745
• Leikola & Leikola: Suo, kuokka ja Hollywood	457
• Colin, Rushton: Auschwitzin sabotööri	368
• Susan Heikkinen: Pullopostia Seilin saarelta	338
• Jarkko Sipilä: Häikäilemätön	336
• Barack Obama: Luvattu maa	332
• Mikko Knuutila : Kiinan suuri harppaus	326
• Helena Steen: Paikka hyvässä perheessä	319
• Kari Hotakainen: Tarina	317

Varatuimmat e-kirjat

• Leikola & Leikola: Suo, kuokka ja Hollywood	455
• Susan Heikkinen: Pullopostia Seilin saarelta	265
• Kari Hotakainen: Tarina	230
• Vera Miettinen: Eerika	214
• Miika Nousiainen: Pintaremontti	196
• Nora Roberts: Gabrielin enkeli	194
• Joe Dispenza: Luo itsesi uudelleen: opas mielen rajoitteiden purkamiseen	194
• Barack Obama: Luvattu maa	182
• Seppo Jokinen: Pisara veressä	182
• Lucinda Riley: Seitsemän sisarta	159

HENKILÖSTÖ

Pandemia vaikutti edellisvuoden tapaan merkittävästi kirjaston arkeen. Vaikka kirjastot pystyttiin pitämään vaihtelevin rajoituksin avoinna koko vuoden, henkilökunnalta vaadittiin mukautumista nopeasti muuttuviin palveluihin ja uusien käytäntöjen oppimista. Etä- ja hybridityö sekä virtuaaliratkaisut tulivat monelle tutuksi. Keväällä muutamia kirjaston työntekijöitä siirtyi myös väliaikaisesti työskentelemään sote-puolelle. Logistisen työn määrä kasvoi, ja monet tapahtumat ja asiakaskohtaukset siirtyivät verkkoon.

Alkuvuodesta käynnistettiin myös kirjaston organisaation kehittämishanke, johon koko henkilöstö pääsi osallistumaan yhteisten työpajojen muodossa. Lisäksi monet eri tehtävissä työskentelevät olivat mukana pienemmissä työryhmissä miettimässä kirjaston tulevia palvelutarpeita ja organisaation kehittämiskohteita. Pyhäinpäivän aattona 5. marraskuuta järjestettiin kaikille vakituisille työntekijöille kirjaston tulevaisuuspäivä Koskikeskuksen Cine Atlaksessa. Pääkirjasto Metso pidettiin avoinna sijaisvoimin, mutta muut kirjastot olivat kiinni.

Tulevaisuuspäivässä esiteltiin kirjaston organisaation kehittämistyötä kirjastopalvelujohtaja Niina Salmenkankaan johdolla, pohdittiin yhdessä kirjaston arvoja ja kuultiin kulttuurijohtaja Juha Ahosen puheenvuoro. Tulevaisuuspäivän päätteeksi lähdettiin Hytti nro 6 -elokuvan myötä junamatkalle Moskovasta Murmansiin. Tulevaisuuspäivästä saatiin paljon hyvää palautetta – yhteinen, live-tapaamisena toteutettu kehittämispäivä koettiin tarpeelliseksi ja onnistuneeksi.

Henkilöstö

Vakituinen henkilökunta 176 vakanssia
169 htv, keski-ikä 48,7 vuotta
Kirjastoalan korkeakoulututkintoa edellyttävät 97 htv
Kirjastoalan ammattitutkintoa edellyttävät 40 htv
Muut 32 htv
Eläkkeelle jääneet 10 , irtisanoutuneet 8

Akepikessä aloitettiin digivälinelainaus ja mentorointiohjelma

Tampereen kaupunginkirjastolla on alueellinen kehittämistehtävä Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueella. Toiminnan tavoitteena on toimialueen kirjastojen toiminnan vahvistuminen, toimialueen kirjastojen toiminnan tukeminen ja osaamisen kehittäminen, yleisten kirjastojen yhteistoiminnan edistäminen ja yhteistyö muiden AKE-kirjastojen, VAKE:n ja muiden kirjastojen kanssa.

Kolme substanssitiimiä, lasten ja nuorten tiimi, digitiimi ja esa-tiimi, antoivat panoksen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen sekä alueelliseen yhteistyöhön. Lanu-työntekijöille toteutettiin vuoden aikana uusi Teams-alusta.

Alkuvuodesta 2021 käynnistyivät PiKen oma digivälinelainaamo sekä PiKen aspa-ajokorttikoulutukset. Molemmat konseptit lähtivät reippaasti liikkeelle etätösuosituksista ja rajoituksista huolimatta. Kesällä toteutetun Akepikere-kyselyn tuloksien avulla muodostettiin suunta vuoden 2022 painotuksille, koulutussisällöille ja teemoille. Yksi vuoden kohokohdista oli PiKe-tasoinen mentorointiohjelma, jossa parit muodostettiin yli kunta- ja maakuntarajojen. Myös Akepikere-julkaisusarja sai neljännen osan. Ääniä tulevaisuudesta – musiikki, kirjastot ja mahdollisuudet -julkaisu valottaa musiikkikirjastojen mahdollisuuksia. Julkaisun tietosisältöä syventää akeroomescape.fi-osoitteesta löytyvä pakohuone.

AKE-vuosi 2021 lukuina

69 erilaista tilaisuutta
2 751 osallistujaa
3 substanssitiimiä, joilla 14 kokoontumista
6 mentorointiparia
8 PiKeBoksi-työpajaa ja 98 PiKeBoksilainaa

5 suosituinta tapahtumaa

- 1 Kirjakutsut 2021 (240 osallistujaa)
- 2 PiKeBOKSI tulee, oletko valmis? (112 osallistujaa)
- 3 Lanu-foorumi: Sanataidetta, digipeda ja varmuutta esiintymiseen (81 osallistujaa)
- 4 Ääniä tulevaisuudesta 2 (80 osallistujaa)
- 5 Aspa-ajokortti B: Hyödynnä lähteitä ja hae tietoa verkosta (72 osallistujaa)

TALOUS

Koronan vaikutus näkyi kirjastopalvelujen taloudessa sekä tulojen että menojen alittumisena budjetoidusta. Tulot, eli kirjastomaksut, tilavuokrat sekä myyntitulot, alittuivat 84 000 euroa budjetoidusta. Menot alittuivat 171 000 euroa budjetoidusta. Täten toimintakate oli 87 000 euroa budjetoitua parempi. Kaikki investoinnit saatiin toteutettua.

Kirjastopalvelut sai Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta avustuksia Bändipaja, Hyvä Peliliike ja Lukemisen trendivallankumous -hankkeisiin. Kaikki hankkeet jatkuvat vuoden 2022 puolella ja osa avustuksesta siirrettiin vuodelle 2022.

Investoinnit	Tot. 2021 1-12	VS 2021
	1 000 euroa	1 000 euroa
	-73	-97
Hervannan kirjaston ensikertainen kalust	-26	-40
Metson makerspace-laitteisto	-33	-37
Kirjastoauto Kustaan muutostyöt	-14	-20

Tuloslaskelma	Tot. 2021 1-12	VS 2021
	1 000 euroa	1 000 euroa
Toimintatuotot	890	974
Myyntituotot	60	67
Tuet ja avustukset	355	355
Vuokratuotot	62	121
Muut toimintatuotot	414	431
Toimintakulut	-14 124	-14 295
Henkilöstökulut	-7 198	-7 324
Palkat ja palkkiot	-5 650	-5 753
Henkilösivukulut	-1 548	-1 571
Eläkekulut	-1 329	-1 352
Muut henkilösivukulut	-219	-219
Palvelujen ostot	-1 780	-1 887
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 621	-1 628
Vuokrakulut	-3 416	-3 430
Muut toimintakulut	-110	-26
TOIMINTAKATE	-13 234	-13 321
Rahoitustuotot ja -kulut	2	
VUOSIKATE	-13 232	-13 321
Poistot ja arvonalentumiset	-143	-165
TILIKAUDEN TULOS	-13 375	-13 486
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-13 375	-13 486

TAPAHTUMAT

Poikkeusaika näkyi kirjastojen tapahtumatoiminnassa edelleen voimakkaasti. Keväällä kirjastoissa ei päästy järjestämään normaaleja yleisötilaisuuksia, vaan poikkeusaikojen keskellä hybridi- ja etätapahtumista tuli uusi normaali. Tampereen kaupunginkirjasto otti ison digiloikan ja alkoi tuottaa entistä enemmän tapahtumia verkkoon. Pääkirjasto Metsoon rakennettiin Metso STUDIO, josta on pitkin vuotta tuotettu kirjastolaisten voimin kirjaston YouTube-kanavalle runsaasti esimerkiksi musiikki- ja kirjallisuustapahtumia (ks. s. 12). Tapahtumat keräsivät paljon etäyleisöä ja kiitosta.

Syksyllä Tampereen kaupunginkirjastossa järjestettiin erityisesti lastentapahtumia myös live-yleisöille. Pieniä tapahtumavieraita viihdyttivät muun muassa Höpinätötterö, Paula Noronen, Pirkko Uitto, Somana ry:n leikkittäjät sekä Nukketeatteri Hupilainen. Aikuisten

tapahtumat toteutettiin enimmäkseen verkossa tai hybridimallilla pienen live-yleisön kera. Kirjailijavieraita saatiin esimerkiksi Saara Turunen, Marisha Rasi-Koskinen ja Linda-Maria "Mercedes Bentso" Roine. Musiikkivieraina kuultiin muun muassa PK Kerästä ja Leija Lautamajaa, Jonna Tervomaan ja Jussi Jaakonahon Sähköduoa sekä Rosita Luuta.

Kaiken kaikkiaan lukuisten verkkotapahtumien lisäksi järjestettiin yhteensä 189 live- ja hybriditapahtumaa. Näistä lapsille ja nuorille suunnattuja tapahtumia oli yhteensä 164. Kirjailijavierailuja järjestettiin kaikkiaan 11, joiden lisäksi tapahtumissa nähtiin monipuolisesti sekä musiikko- että asiantuntijavieraita. Näiden kirjastossa järjestettyjen tapahtumien lisäksi Tampereen kaupunginkirjasto näkyi joulukuussa myös Tampereen ensimmäisillä Kirjafestareilla kolmella eri osastolla yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

TOIMIPAIKAT

PÄÄKIRJASTO METSO Pirkankatu 2

ALUEKIRJASTOT

Hervanta Insinöörinkatu 38

Koilliskeskus Liikekatu 3

Lielähti Lielähtikeskus, Antti Possin kuja 1

Sampola Sammonkatu 2

LÄHIKIRJASTOT

Härmälä Nuolialantie 47

Kaukajärvi Käätykatu 6

Koivistonkylä Lehvänkatu 9

Koukkuniemi Rauhaniementie 19

Kämmenniemi Paavolantie 4

Messukylä Hintsankatu 1

Nekala Lounaantie 2

Peltolampi Säästäjänkatu 16

Terälahti Niemikyläntie 14

Tesoma Tesomankatu 4A

KIRJASTOAUTOT kaksi autoa, joilla oli 148 pysäkkiä

KIRJASTON KOTIPALVELUT Pirkankatu 2

KIRJASTON TIETOYHTEISKUNTAPALVELUT

Hervannan tietotori ja lehtilukusali Insinöörinkatu 38

Sampolan tietotori Sammonkatu 2

Lielahden tietotori Lielähtikeskus, Teivaankatu 1

Kuvat: Laura Happo, Saara Tuomainen, Helena Paloposki, Tomi Palsa, Jari Ojala, Annuka Saramäki,
Eva Kallioranta, Ilkka Valpasvuo
Toimitus: Emma Salmi
Taitto: Eva Kallioranta